

**KODEKS
POKLICNE ETIKE
RAČUNOVODJE**

SLOVENSKI INŠTITUT ZA REVIZIJO
LJUBLJANA 1995

KODEKS POKLICNE ETIKE RAČUNOVODJE

Kodeks poklicne etike računovodje je zapis pravil, po katerih se ravnajo računovodje pri opravljanju svojih strokovnih nalog.

Poklicna etika narekuje računovodji, da se popolnoma posveti svojemu delu in da skrbi za njegovo kakovost. Strokovno zadovoljstvo in spoznanje, da je delo dobro opravljeno, sta mu prva, čeprav ne edina spodbuda pri delu.

1. TEMELJNA NAČELA POKLICNE ETIKE

1.1. Računovodja mora vzdrževati visoke standarde strokovne sposobnosti, morale in dostojanstva, kakor jih je razglasil Slovenski inštitut za revizijo in jih uresničuje Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije (odslej Zveza). Kot član Zveze mora dosledno izvajati njene sklepe oziroma delovati v skladu z njenimi smernicami.

1.2. Od računovodje se pričakuje učinkovito opravljanje strokovnih nalog in dolžnosti ter popolno spoštovanje načel osebne in strokovne etike iz tega kodeksa. Pri opravljanju obveznosti in odgovornosti mora biti strokoven, zaupanja vreden, pošten in resnicoljuben ter vsestransko prizadeven.

1.3. Nenehno spremljanje strokovnih dosežkov na računovodskem področju in strokovno izpopolnjevanje sta naloga vsakega računovodje. Posebno pozornost posveča naraščanju in usposabljanju mlajših kolegov, zato prenaša nanje računovodsko znanje.

1.4. Sodelovanje med računovodji temelji na tovarištvu, odkritosti in prenašanju izkušenj. Računovodja svojemu stanovskemu tovarišu ne odreče pomoči z nasvetom ali mnenjem. Računovodja ceni in spoštuje znanje, dostojanstvo in strokovnost vsakega sodelavca v računovodstvu ter v drugih poklicih in dejavnostih.

2. NAMEN KODEKSA POKLICNE ETIKE

2.1. Kodeks poklicne etike računovodje je sprejet v želji po jasni in nedvoumni opredelitvi poklicnoetičnih dolžnosti računovodje. Njegovo spoštovanje je bistvena sestavina in pogoj za doseganje ciljev računovodske stroke.

2.2. Ta kodeks je zapis pravil, po katerih se je računovodja dolžan ravnati pri opravljanju svojih nalog. Kot pripadnik tega poklica je dolžan delovati v skladu s koristmi tistih, za katere dela. Računovodja ne sme ravnati zoper omenjena pravila in ne dopuščati njih kršitev.

2.3. Z računovodjem je v tem kodeksu mišljen ekonomsko in drugače izobražen veščak, ki opravlja najzahtevnejša dela v zvezi z usmerjanjem in uravnavanjem računovodske dejavnosti, ne glede na svoj organizacijski položaj. Pri svojem delu je dolžan spoštovati obveznosti, ki izhajajo iz članstva v Zvezi, stroke, zahtev javnosti ter poklicne in osebne etike.

2.4. Ta kodeks vsebuje standarde obnašanja; z njimi so postavljena temeljna načela obnašanja vsakega, ki se predstavlja kot računovodja in uresničuje računovodske naloge ter je član Zveze. Članstvo v Zvezi nalaga spoštovanje kodeksa poklicne etike. Računovodja ne sme ravnati zoper omenjena načela in ne dopuščati njih kršitev. Zavedati se mora, da se pri uresničevanju načel zahteva njegova osebna presoja. Spoštovanje načel je bistvena sestavina doseganja ciljev računovodske stroke.

2.5. Zveza sprejme ustrezna pravila za obravnavanje domnevnih kršitev pravil iz tega kodeksa. Za kogar pristojni organ Zveze meni, da je kršil standarde obnašanja iz poklicnega kodeksa, izgubi članstvo v Zvezi in ta s tem seznanjen strokovno javnost.

3. NAČELA OBNAŠANJA RAČUNOVODJE

3.1. Strokovnost in odgovornost

3.1.1. Računovodja se zaveda, da je pri srednjih in velikih organizacijah ter računovodskih servisih potrebna najmanj njegova visokošolska izobrazba, pri drugih pa najmanj višješolska izobrazba, ter da so najuglednejši računovodje na podlagi posebnih preizkusov registrirani pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

3.1.2. Računovodja sme prevzeti samo tiste naloge, za katere lahko upravičeno pričakuje, da jih bo opravil strokovno neoporečno.

3.1.3. Računovodjo mora odlikovati kar najširše, najpopolnejše in najbolj vsestransko poznavanje gospodarske teorije in prakse, zlasti pa ekonomike gospodarskih družb in računovodstva, ter tudi sposobnost ločevati bistveno od nebistvenega.

3.1.4. Računovodja deluje v skladu s slovenskimi predpisi in računovodskimi standardi. Kadar njegovo delovanje posega v mednarodni poslovni prostor, je dolžan spoštovati tudi mednarodne računovodske standarde in druga mednarodno sprejeta računovodska pravila. Pristojne v podjetju ali v drugi poslovni celoti (odslej organizacija) opozarja na vsako opaženo kršitev ali nespoštovanje naštetih pravil.

3.1.5. Pri opravljanju svojih obveznosti in odgovornosti mora biti zanesljiv v vseh zadevah, ki se nanašajo na računovodsko dejavnost, in do vseh, za katere dela. Zavestno ne sme sodelovati v nobeni nezakoniti oziroma nedovoljeni dejavnosti ter pri dejanjih, ki mečejo slabo luč na poklic računovodje in na Zvezo.

3.1.6. Računovodja je pri svojem delu dolžan z nenehnim izpopolnjevanjem teoretičnega znanja in veščin ohranjati ustrezno raven strokovnosti.

3.1.7. Računovodja je dolžan oskrbovati odločitvene ravni v organizaciji in v njenem okolju s pomembnimi in zanesljivimi informacijami. V ta namen pripravlja popolna in jasna poročila in predloge.

3.2. Zaupnost

3.2.1. Računovodja je dolžan varovati zaupne informacije, s katerimi se seznanja pri svojem delu, razen če ima izrecno dovoljenje za razkrivanje tako pridobljenih informacij in če ga k razkrivanju zavezuje zakon.

3.2.2. Računovodja mora informacije, do katerih pride pri opravljanju svojih dolžnosti, uporabljati preudarno. Zaupanih informacij ne sme uporabljati za osebne koristi, pa tudi ne v noben drug namen, ki bi bil v nasprotju z zakoni ali bi škodil Zvezi.

3.2.3. Računovodja je dolžan obveščati svoje podrejene sodelavce o zaupni naravi informacij, s katerimi se seznanijo pri svojem delu. Pri tem jih je dolžan nadzorovati in tako zagotavljati spoštovanje načela zaupnosti.

3.2.4. Računovodja se mora izogibati dejanski ali navidezni uporabi zaupnih informacij, s katerimi se seznanja pri svojem delu, da se ne bi nezakonito okoristil sam ali da tega ne bi omogočil drugim.

3.3. Poštenost

3.3.1. Računovodja se mora izogibati vsaki dejavnosti, ki bi mu onemogočila pošteno opravljanje dolžnosti. Zavrnil mora vsako darilo, uslugo ali ponudbo, ki bi dejansko ali na videz vplivala na njegovo poštenost.

3.3.2. Računovodja ne sme sprejeti od sodelavca, stranke, kupca, dobavitelja ali drugega poslovnega partnerja nobene večje vrednosti, ker bi to škodovalo oziroma bi utegnilo škodovati strokovnemu in moralnemu ugledu računovodje, stroke in Zveze.

3.3.3. Računovodja se je dolžan izogibati opravljanju ali podpiranju vsake dejavnosti, ki bi lahko spravila njegovo stroko na slab glas. Izogibati se mora ravnanju v nasprotju z upravičenimi in poštenimi cilji v stroki in v Zvezi.

3.3.4. Računovodja se je dolžan izogibati dejanskim ali navideznim navzkrižjem interesov in vse prizadete stranke obvestiti o vsakem možnem navzkrižju.

3.3.5. Računovodja je dolžan ugotavljati strokovne pomanjkljivosti ali druge ovire, ki onemogočajo odgovorno presojanje ali uspešno opravljanje posameznih dejavnosti, in pristojne obveščati o njih.

3.3.6. Računovodja je dolžan obveščati druge o negativnih in pozitivnih pojavih, svoji strokovni presoji ali mnenjih.

3.4. Resničnost

3.4.1. Računovodja se mora vzdržati vsake dejavnosti, ki ni v skladu s koristmi njegove strokovne organizacije oziroma bi lahko škodila nepristranskemu izpolnjevanju njegovih dolžnosti in odgovornosti.

3.4.2. Računovodja je dolžan sporočiti informacije pristojnim odločitvenim ravnam v organizaciji in v okolju pošteno in resnično.

3.4.3. Računovodja mora popolnoma razkriti vse pomembne informacije, ki bi utegnile slabo vplivati na uporabnikovo razumevanje poročil, pripomb in predlogov.

3.5. Prizadevnost

3.5.1. Pri opravljanju računovodskih obveznosti si računovodja prizadeva za izpopolnjevanje znanja ter za večjo učinkovitost in kakovost svojega dela.

3.5.2. Računovodja osebno odgovarja za gradnjo in delovanje računovodstva v svoji organizaciji. Dejavno se vključuje v oblikovanje in sprejemanje notranjih organizacijskih pravil ter skrbi za natančno razmejevanje pristojnosti in odgovornosti vsakega sodelavca pri obravnavanju računovodskih podatkov ter pri pripravljanju in sprejemanju računovodskih informacij.

3.5.3. Računovodja vsebinsko poenoti notranja in zunanja računovodska poročila. Oblike notranjih poročil so lahko prilagojene potrebam. V vseh primerih morajo biti sestavljena vestno in pošteno do vseh uporabnikov.

3.5.4. Računovodja pomaga povečevati učinkovitost in uspešnost gospodarjenja, ne glede na svoj organizacijski položaj. S tem namenom zagotavlja natančne in pravočasne računovodske podatke, na podlagi katerih sestavlja kakovostne informacije za nosilce odločanja na različnih ravneh. Računovodske informacije morajo biti problemsko usmerjene in morajo dokazovati smotrnost posameznih rešitev.

3.5.5. Da bi bili računovodski podatki natančni, si računovodja prizadeva, da bi bila v organizaciji natančno določena odgovornost vseh udeležencev pri oblikovanju, gibanju in obdelovanju računovodskih listin ter da deluje računovodski nadzor.

3.5.6. Da bi bili računovodski podatki pravočasni, si računovodja prizadeva, da bi bil v pravilih organizacije določen in nato uresničen tak rokovnik izdajanja in kroženja računovodskih listin, ki omogoča pravočasno izdelovanje in predlaganje ustreznih računovodskih poročil.

3.5.7. Da bi bile računovodske informacije nepristranske, proučuje računovodja potrebe njih uporabnikov in jim prikazuje možnosti, ki jih dajejo računovodska poročila. Informacije morajo biti prilagojene potrebam uporabnikov, zgoščene in zanje dovolj razumljive.

3.5.8. Da bi bile računovodske informacije pravočasne, določi računovodja tak rokovnik obdelovanja računovodskih podatkov, da omogoča pravočasno predlaganje ustreznih računovodskih poročil. Računovodja je glavni in odgovorni oblikovalec in usklajevalec računovodstva.

3.5.9. Računovodja se zavzema za organizacijske rešitve, ki spoštujejo celovitost računovodske dejavnosti in jo ločujejo od izvedbenih dejavnosti. Če to v kakih razmerah zaradi praktičnih razlogov ni uresničljivo ali smotno, upošteva pri svojem delu različnost računovodstva od teh dejavnosti in ravna temu primerno.

4. SPREJETJE IN UPORABNOST KODEKSA

4.1. Ta kodeks je določil Slovenski inštitut za revizijo. Je naslednik prvotnega kodeksa iz leta 1972, ki ga je sprejela Zveza računovodskih in finančnih delavcev Slovenije, ter dopoljenih besedil iz let 1981 in 1987.

4.2. Ta kodeks zavezuje računovodje, ki so člani Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije ali vpisani v register pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Ko postanejo člani Zveze ali so vpisani v register, se zavežejo, da bodo delovali po načelih tega kodeksa.

Delovanje preostalih se z etičnega stališča presoja po določilih tega kodeksa.

4.3. Ta kodeks je sprejel svet Slovenskega inštituta za revizijo 29. aprila 1995. Odtlej ne velja več kodeks iz leta 1989.

KONČNA PRIPOMBA

Izvirno besedilo kodeksov iz let 1972, 1981 in 1987 je pripravil dr. Ivan Turk, na tej podlagi pa sedanji kodeks dr. Franc Koletnik. Člani komisije, ki je pripravila dokončno besedilo, so bili dr. Slavka Kavčič, dr. Franc Koletnik, mag. Stanko Koželj, dr. Dane Melavc in dr. Ivan Turk (predsednik komisije).